

Tlačová správa

Luxemburg 28. júna 2016

Integrácia Rómov: výrazný pokrok, no zostávajú prekážky a dilemy, konštatujú audítori EÚ

Podľa novej správy Európskeho dvora audítorov sa vďaka politickým iniciatívam EÚ a projektom na podporu integrácie Rómov financovaným EÚ dosiahol výrazný pokrok, no naďalej zostávajú prekážky a dilemy, ktoré bránia tomu, aby mali financie maximálny možný dosah. Audítori konkrétne tvrdia, že pokrok bol spomalený nedostatkom vhodných údajov vrátane údajov o etnickom pôvode.

Audítori posudzovali, či politické iniciatívy a finančná podpora EÚ účinne prispeli v poslednom desaťročí k integrácii Rómov. Kontrolovali štyri členské štáty: Bulharsko, Španielsko, Maďarsko a Rumunsko.

„V súčasnosti nevieme, nakoľko dobre sa Rómovia integrujú, pretože nemáme k dispozícii spoľahlivé údaje; nepoznáme dokonca ani počet Rómov. Etnický pôvod je samozrejme citlivou otázkou, no kým sa tento problém nevyrieši, bude obmedzovať tvorbu politik až do roku 2020,“ uviedol Henri Grethen, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu.

Audítori zistili, že Komisia výrazne pokročila v prijímaní politických iniciatív EÚ na podporu integrácie Rómov a že všetky členské štáty vypracovali do roku 2012 národné stratégie pre integráciu Rómov. No na to, aby mali tieto skutočnosti dosah na programy a projekty v období 2007 – 2013, to už bolo príliš neskoro, a okrem toho zostalo aj niekoľko nedostatkov. V prvom rade sa v stratégiách neuvádzalo, aká miera financovania bola potrebná ani aká suma bola k dispozícii; po druhé, nevenovala sa dostatočná pozornosť boju proti diskriminácii, a konkrétne protirómskym postojom a správaniu (*anti-gypsyism*); po tretie, nie vždy sa zohľadňovala potreba aktívnej účasti zástupcov Rómov; a napokon, národné kontaktné miesta pre otázky Rómov, zriadené, aby koordinovali vypracúvanie a vykonávanie národných stratégií, niekedy oslaboval nesúlad medzi zdrojmi a povinnosťami.

V súvislosti s obdobím 2014 – 2020 audítori zaznamenali niekoľko zlepšení: začleňovanie Rómov sa výslovne spomína v nariadení o európskych štrukturálnych a investičných fondoch a na jeho riešenie bola predložená aj konkrétna priorita financovania. Okrem toho členské štáty, ktorým boli predložené odporúčania (*country-specific recommendations*) vydané v kontexte európskeho semestra a týkajúce sa integrácie Rómov, sú povinné vyčleniť financie na jeho podporu. Audítori však poukazujú na to, že na úrovni Komisie aj členských štátov je potrebné vynaložiť ďalšie úsilie s cieľom zaistiť, aby tieto zmeny vyústili do projektov financovaných EÚ, ktoré v praxi lepšie prispievajú k začleňovaniu Rómov.

Väčšina preskúmaných projektov dosiahla svoje všeobecné ciele, no tieto sa často netýkali špecificky

Cieľom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitej správy prijatej Európskym dvorom audítorov.

Úplné znenie správy sa nachádza na webovej stránke www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

Rómov. Pri projektoch, ktoré boli vybrané a realizované v súlade s kritériami osvedčených postupov prijatými Radou, bola väčšia pravdepodobnosť, že budú mať účinok.

Audítori predkladajú členským štátom i Európskej komisii niekoľko odporúčaní.

Členské štáty by mali urobiť nasledujúce kroky.

- Pri revízii národných stratégií pre integráciu Rómov by mali:
 - určiť, aká miera financovania je potrebná na realizáciu opatrení na integráciu Rómov navrhnutých v príslušných stratégiách,
 - zahrnúť ukazovatele a cieľové hodnoty týkajúce sa boja proti diskriminácii, a konkrétnejšie boja proti protirómskym postojom a správaniu,
 - zabezpečiť, aby boli do plánovania integračných opatrení zapojení zástupcovia Rómov a aby sa s nimi konzultovalo,
 - podrobnejšie vymedziť úlohu národných kontaktných miest pre otázky Rómov.
- Pri vykonávaní svojich operačných programov by mali:
 - uplatňovať kritériá osvedčených postupov v oblasti integrácie Rómov pri návrhoch a výbere projektov,
 - vo vhodných prípadoch doplniť súčasné ukazovatele výstupov a výsledkov o ukazovatele vzťahujúce sa špecificky na Rómov.
- Takisto by mali zvážiť spoločný postup v snahe zabezpečiť právnu istotu v otázke využívania financií z ESF na financovanie opatrení sociálneho začlenenia bez ohľadu na prepojenie na zamestnanosť.

Komisia by mala:

- overiť, že opatrenia vykonávané v rámci EŠIF majú inkluzívny charakter a obsahujú ustanovenia zamerané na boj proti segregácii,
- plne využiť správy členských štátov o opatreniach na účinnú integráciu Rómov,
- zabezpečiť, aby sa ciele týkajúce sa integrácie Rómov uvedené v národných stratégiách pre integráciu Rómov odrážali v rámci EŠIF,
- zvážiť právne predpisy na zabezpečenie toho, aby sa pri rozdeľovaní finančných prostriedkov medzi členské štáty počnúc rokom 2020 zohľadňovali ukazovatele sociálneho začlenenia,
- spolupracovať s členskými štátmi na vytvorení spoločnej metodiky, ktorá poskytne relevantné údaje o rómskej populácii na účely monitorovania ich sociálneho začlenenia.
- povzbudiť členské štáty, aby nasledujúce dva roky zozbierali úplné údaje o etnickom pôvode.

Poznámka pre vydavateľov

Rómovia sú potomkami skupín, ktoré opustili indický subkontinent približne pred 1 000 rokmi a na územie dnešnej Európskej únie začali prichádzať v 14. storočí. Pomenovanie „Róm“ sa vzťahuje na rôzne skupiny s istými spoločnými kultúrnymi črtami a históriou neustálej marginalizácie v európskej spoločnosti.

V súčasnosti je rómska populácia najväčšou etnickou menšinou v Európe. Odhady veľkosti tejto komunity sa výrazne líšia a pohybujú sa od 10 do 12 miliónov členov. Z nich približne 6,2 milióna žije v EÚ, pričom väčšina v stredných a vo východných členských štátoch. Veľká väčšina Rómov v Európe (80 – 85 %) žije v súčasnosti usadlým spôsobom života. V členských štátoch, kde je koncentrácia rómskeho obyvateľstva najvyššia, tvoria Rómovia 15 až 20 % žiakov a mladých ľudí vstupujúcich na pracovný trh.

Väčšina finančnej podpory EÚ na sociálne začlenenie sa poskytuje prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu. Hoci sa konkrétne údaje o začleňovaní Rómov nezaznamenávajú, z plánovacích dokumentov členských štátov vyplýva, že na integráciu marginalizovaných komunit, akou sú aj Rómovia, sa počas programového obdobia 2014 – 2020 vyčlenilo zhruba 1,5 mld. EUR.

Osobitná správa č. 14/2016 pod názvom „Politické iniciatívy a finančná podpora EÚ na integráciu Rómov: výrazný pokrok za posledné desaťročie, no ďalšie úsilie je potrebné v praxi“ je v súčasnosti dostupná v angličtine, vo francúzštine, v nemčine, bulharčine, maďarčine, rumunčine a španielčine. Ostatné jazykové verzie EÚ budú k dispozícii v dohľadnej dobe.

Videozáznam rozhovoru v angličtine, vo francúzštine a v nemčine (vo vysielacej kvalite) s členom EDA Henri Grethenom o hlavných bodoch správy je dostupný na našom kanáli YouTube (EUauditorECA) na nasledujúcej adrese:

<https://www.youtube.com/user/EUAuditorsECA/videos>